

**زمان سیاست و سیاست‌گذاری عمومی در
جمهوری اسلامی ایران، جمهوری فرانسه و
ایالات متحده آمریکا**

مجید وحید

رنو پر

ژیل پله

این اثر حاصل طرح مصوب در صندوق حمایت از فناوران و پژوهشگران
جمهوری اسلامی ایران است

سیاست و سیاست‌گذاری عمومی در ایران

مجید وحید

«ان الله لا يغير ما بقوم حتى يغيروا ما بانفسهم»

(خداوند حال و وضع هیچ قوم و ملتی را تغییر نمی دهد

مگر این که آنان احوال خود را تغییر دهند»

(سوره رعد، ۱۱)

فهرست مطالب

مقدمه	۱۳
سیاست و سیاست‌گذاری: حوزه‌های نظری	۱۷
۱. سیاست و سیاست‌گذاری	۱۷
۲. دولت و سیاست‌گذاری عمومی	۱۹
۳. دولت ایرانی	۲۱
۴. زمان سیاست و سیاست‌گذاری عمومی در ایران	۲۵
۵. سیاست و سیاست‌گذاری عمومی در نظام علمی کشور	۲۸
۶. حرفه سیاست در ایران	۳۲
۷. نظامات کسب درآمد و نسبت آن با سیاست	۳۴
سیاست و سیاست‌گذاری عمومی: عرصه‌های عملی	۳۷
۱. اقتصاد	۳۷
۲. آموزش	۴۱
۳. فرهنگ	۴۴
۴. سلامت	۴۷
۵. محیط زیست	۴۹
۶. کشاورزی	۵۲
۷. آب	۵۵
۸. صنعت	۵۷
۹. شهر	۵۹
۱۰. مهاجرت	۶۱
۱۱. گردشگری	۶۲

۱۰ □ زمان سیاست و سیاست‌گذاری عمومی در جمهوری اسلامی ایران، جمهوری فرانسه و ...

سیاست و سیاست‌گذاری عمومی: راه‌های دیگر برای اقدام	۶۵
۱. در ضرورت اصلاح	۶۵
۲. دولت، مبدا و مقصد اصلاح	۶۶
۳. در لزوم امکان ایجاد تغییر در ساختار سیاسی	۶۸
۴. تجمیع انتخابات	۷۱
۵. در ضرورت قطع ید	۷۳
۶. در لزوم شفافیت کامل حساب‌های عمومی و خصوصی	۷۵
۷. مدرسه‌هایی از سنخ دیگر	۷۶
۸. اتاق‌های فکر ایرانی	۷۷
۹. حزبی متفاوت	۷۸
خاتمه	۸۱

سیاست و سیاست‌گذاری در ایران (پیوست)	۸۳
سیاست و سیاست‌گذاری: حوزه‌های نظری	۸۶
سیاست و سیاست‌گذاری عمومی: عرصه‌های عملی	۹۴
سیاست و سیاست‌گذاری عمومی: راه‌های دیگر برای اقدام	۱۰۰
سیاست و سیاست‌گذاری در ایران (سخنی در پایان)	۱۰۷